

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠL 173/20-L

Název	Dětský domov, Jablonec nad Nisou, Pasecká 20, příspěvková organizace
Sídlo	Pasecká 20, 466 02 Jablonec nad Nisou
E-mail	dd-jbc@volny.cz
IČ	60252774
Identifikátor	600029107
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Řičář
Zřizovatel	Liberecký kraj
Místa inspekční činnosti	Pasecká 20, Švédská 27 466 02 Jablonec nad Nisou
Termín inspekční činnosti	24. 2. 2020 – 26. 2. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Dětský domov, Jablonec nad Nisou, Pasecká 20, příspěvková organizace (dále „školské zařízení“) vykonává činnost v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Činnost školského zařízení je realizována v samostatných objektech na adrese Pasecká ulice č. 20, v bytě panelového domu ve Švédské ulici č. 27 a ve třech pronajatých malometrážních bytech v Bezručově a Opletalově ulici v Jablonci nad Nisou, kde pobývají čtyři zletilí klienti na základě smlouvy o prodlouženém pobytu do ukončení studia a jedna nezletilá dívka připravující se na samostatný život. Ve školském zařízení jsou umístěni chlapci a děvčata, kterým bylo soudem nařízeno předběžné opatření nebo ústavní výchova.

Nejvyšší povolený počet lůžek ve školském zařízení je 22, evidenční stav byl 18 dětí, fyzicky přítomných 15. Děti jsou rozděleny do dvou rodinných skupin s respektováním sourozeneckých vazeb. Vzdělávají se v místních základních školách, některé dojíždějí do středních škol mimo město. Stravování zajišťuje vlastní školní jídelna a stravovací zařízení škol, kam děti docházejí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouhodobým záměrem školského zařízení je systematické působení na osobnostní rozvoj dětí a jejich přípravu na návrat do běžného života. Stanovené cíle a rozvoj kompetencí jsou uvedeny ve školním vzdělávacím programu dětského domova. V ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti jsou však zaznamenány okrajově, chybí konkrétní aktivity, není jasný plánovaný průběh činnosti na dané období. Dokumenty postrádají vzájemnou provázanost. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti tak není vodítkem pro vychovatele při sestavování týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti. Dokumenty v rodinných skupinách nebyly k dispozici, není tak doložitelné (ani v zápisech porad vychovatelů), jak s nimi pedagogové pracují.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Ředitel školského zařízení (dále „ředitel“) delegoval některé pravomoci na hospodářku. Vzhledem k velké administrativě (což uvádí ředitel jako velkou zátěž) by bylo vhodné určit vedoucí vychovatelku, která by převzala některé kompetence v oblasti výchovně vzdělávacího procesu.

Informační systém probíhá především prostřednictvím porad pedagogů a každodenním kontaktem ředitele s vychovatelkami, které mají službu. Ředitel pokračuje jednou týdně v pravidelných setkáváních se všemi dětmi, rovněž s nimi realizuje individuální pohovory. Záznamy z těchto setkání však nebyly předloženy. Spoluspráva zde zřízena není. Zařízení má nastavená jasná pravidla k jednotlivým činnostem i k přenosu informací ve vnitřním řádu. Vnitřní řád je všem přístupný.

Vnitřní kontrolní systém zajišťuje ředitel včetně sledování podmínek, průběhu a výsledků vzdělávací činnosti. Externí supervizi školské zařízení neuplatňuje. Vzhledem k předpokládanému rozšíření o samostatný byt pro další rodinnou skupinu by bylo vhodné zavedení vzájemně propojeného elektronického systému.

Počet pedagogů v současné době odpovídá potřebám zařízení. Mužský vzor chování zajišťuje ředitel a jeden pracovník noční služby. Dvě vychovatelky nesplňují kvalifikační předpoklady, jedna z nich je studující a druhá zastupuje za mateřskou dovolenou. Noční služby od 20 hodin zajišťují bezpečnostní pracovníci. Na ukončení přímé práce vychovatelů s dětmi ve 20 hodin bylo upozorněno již v předešlé inspekční činnosti. Doporučení rozšířit službu vychovatelů do 21 hodin nebylo akceptováno. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předpoklady psychické způsobilosti a bezúhonnosti, všichni ostatní zaměstnanci předpoklad

bezúhonnosti. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb školského zařízení a zaměření pedagogů. Aktuálně vychovatelky absolvovaly kurzy s tematikou dospívání a základních problémů při výchově a vzdělávání. Rezervy jsou v implementaci Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči (dále „standardy kvality péče“) do dokumentů a činnosti zařízení.

Rodinná skupina v bytě panelového domu se vybavením blíží charakteru běžného života v rodině. Prostory v Pasecké ulici nezaznamenaly od poslední inspekční činnosti žádné změny. Pokoje dětí jsou v patře, chybí kuchyňka, obývací prostor je v přízemí a slouží jako vstupní hala. Do školy se děti připravují v jídelně nebo v herně. Nemají vytvořeny podmínky k tomu, aby si při práci vsedě mohli upravit pracovní místo tak, aby odpovídalo jejich věku. Rodinné skupiny mají k dispozici televizi i počítač. Ředitel hodlá provést změny až po plánované rekonstrukci. Dostatečné je vybavení pro sport, zájmovou a rekreační činnost. Sezonně je využíván dobře udržovaný přilehlý pozemek se zahradním vybavením, ohništěm a posezením v altánu. Sportovní aktivity vzhledem k malému prostoru jsou uplatňovány mimo zařízení.

Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí upravuje vnitřní řád dětského domova. Děti jsou pedagogickými pracovníky při příchodu a v průběhu pobytu průběžně seznamovány s pravidly bezpečného chování v celém objektu i mimo něj a dále vždy před začátkem různých aktivit (exkurze, výlety, vycházky), sportovních akcích (bruslení, lyžování) a o pohybu na veřejných komunikacích. V aktuálním školním roce nebyl v knize úrazů zaznamenán žádný záznam o úrazu. Vchod do prostoru zařízení je trvale zabezpečen.

Ke zdravému vývoji dětí přispívá stravování ve školní jídelně podle zásad zdravé výživy. Děti bydlící v panelovém domě si přenášejí ze školní jídelny z Pasecké ulice večeři v jídlonosičích. Zařízení využívá možnost zvýšení nákladů na nákup potravin u významných osobních příležitostí strážníků o 300 Kč.

Hlavní zdroj financování školského zařízení ze státního rozpočtu pokrýval hlavní nákladové oblasti (mzdové, provozní výdaje a ostatní neinvestiční náklady). Dalším zdrojem financování jsou tržby za ošetřovné a výnosy z odepsaných pohledávek. Jiné zdroje školské zařízení nevyužívá.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledovaném období od roku 2017 do termínu inspekční činnosti bylo přijato 17 dětí. U většiny předcházelo pobyt v dětském diagnostickém ústavu, z kterého měly zpracovanou diagnostiku. Tím je i možné zkrácení adaptační doby na vypracování programu rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“). PROD jsou zpracovány podle struktury standardů kvality péče a zohledňují potřeby a předpokládaný vývoj dítěte. V kontrolovaných týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti za měsíc leden a únor 2020 byly opakovaně zařazovány stejné aktivity ve formě stolních her, hraní pexesa, případně volné kreslení. Nebyly v nich zahrnuty cíle z PROD, preventivní či tematicky zaměřené činnosti. Děti se na tvorbě týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti nepodílejí, vyjadřují se k víkendovým a prázdninovým aktivitám. Součástí týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti je příprava do školy, zaznamenáváno je osobní volno a samostatné vycházky. Proti přecházející inspekční činnosti školské zařízení upustilo od zařazování společného vaření s kuchařkou, čímž děti ztratily jednu z dovedností pro praktický život. Plnění týdenního programu výchovně vzdělávací činnosti v obecné rovině bylo zaznamenáno v knize denní evidence.

Spisovou dokumentaci dětí přehledně a odpovědně vede sociální pracovníce. Obsahuje všechny potřebné dokumenty, včetně opatření ve výchově, žádosti a povolení pobytu mimo zařízení. Z dokumentace je patrná funkční spolupráce s pracovníci orgánu sociálně právní ochrany dětí a kurátory.

Děti se po ukončení školy až do odpoledních hodin scházely v budově Pasecká, kde se stravují. Náplní bylo vypracovávání domácích úkolů. Z aktivit byly nabídnuty stolní hry, pexesa, kreslení a volná činnost. Vychovatelky sledovaly bezpečnostní pravidla, bezprostředně s dětmi komunikovaly a vedly je ke spolupráci. Respektovaly přitom aktuální možnosti a schopnosti dětí, rozvíjely jejich dovednosti, průběžně oceňovaly snahu. Pozitivní je věnování pozornosti logopedické problematice, vychovatelka dle pokynů logopedky procvičovala s chlapcem jazyková cvičení. Komunikace a interakce mezi dětmi navzájem a vychovatelkami probíhala bezkonfliktně. V samostatném bytě děvčata připravila stolování přineseného hotového jídla ze školní jídelny. Vychovatelky vedly děti k prezentaci jejich názoru, ponechaly jim prostor pro vlastní kreativitu. Vzdělávací proces přispíval k rozvoji kompetencí směřujících k zvládnutí určitých životních situací. V systému péče je věnována pozornost rozvoji požadovaných gramotností a přípravě pro zvládnutí určitých problémů, jednotlivé kroky však nejsou zaznamenávány. Rezervy jsou v získávání praktických dovedností při nákupu surovin, přípravě a zhotovování hlavního jídla například pro víkendové vaření.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ve školském zařízení aktuálně převažují děti staršího školního věku a starší 15 let, pouze jedno dítě je předškolní. Z toho se odvíjí i zařazování dětí do rodinných skupin a to podle věku a pohlaví, případně podle sourozeneckých vazeb. Děti jsou prokazatelně seznamovány s provozem i pravidly školského zařízení.

Při tvorbě PROD spolupracují obě vychovatelky rodinných skupin. Důsledným respektováním individuálního přístupu se daří rozvíjet přirozený vývojový potenciál i u dětí s náročnou osobnostní a intelektovou charakteristikou. Vyhodnocování PROD probíhá pololetně, průběžné hodnocení dětí na týdenním setkávání s ředitelem školského zařízení a měsíčně na poradách vychovatelů. Systém hodnocení vychází z vnitřního řádu. Opatření ve výchově v písemné podobě nemá velkou frekvenci. Vychovatelky preferují slovní hodnocení a domluvu.

Činnost metodika primární prevence rizikového chování ve školském zařízení zastává ředitel. V preventivním programu v obecné rovině uvádí cíle zaměřené na případná rizika. Například patologické chování v rodině a snížená míra zodpovědnosti za své činy. Dětem je nabízeno pozitivně laděné výchovné prostředí, otevřeně je s dětmi diskutováno, děti se učí řešit problémy, přiznat chybu. Od roku 2017 do data inspekční činnosti bylo zaznamenáno celkem 11 útěků, opakovaně převážně u dvou dětí. V minulém školním roce jich bylo pět, v letošním žádný. Po návratu z útěku s dětmi pracuje ředitel, který v případě potřeby spolupracuje s etopedy dětského diagnostického ústavu. Preventivní opatření spočívá v zapojování dětí do aktivit mimo školské zařízení. V tomto školním roce jich bylo zapojeno sedm. Problémem je výdrž dětí. Školské zařízení podporuje i kamarádské vztahy mezi umístěnými dětmi a jejich spolužáky. Děti si mohou přivést kamaráda a trávit s ním čas. Další akce jsou zaměřené na sport (lyže, loď, kola a turistika) nebo kulturu (kino, divadlo).

Kapesné je dětem vypláceno podle stanovených pravidel ve vnitřním řádu. Volné samostatné vycházky využívají především starší děti. Na stravování si děti nestěžují, mají dostatek oblečení, mohou se stýkat bez omezení se zákonnými zástupci.

Školské zařízení spolupracuje se školami v oblasti výchovně vzdělávací i v oblasti výchovného poradenství. Vedoucí vychovatelé se účastní třídních schůzek i konzultací s výchovným poradcem. Pedagogové se snaží spolu s dítětem, případně s jeho zákonnými zástupci, najít vhodnou střední školu. Řešili i přeřazení dítěte na jiný učební obor, který byl vzhledem k mentální úrovni dítěte a jeho zájmu přijatelnější. Daří se dětem motivovat ke studiu, devět jich dochází nebo dojíždí do středních škol, dvě dívky studují na vysoké škole. Do speciálních tříd je zařazen jeden předškolák a dvě děti mladšího školního věku, jedno dítě zařazené v běžné třídě má individuální vzdělávací plán. Vychovatelky těmto dětem poskytují pedagogickou podporu.

Na velmi dobré úrovni je spolupráce školského zařízení se zřizovatelem, který akceptuje koncepční záměry ředitele. Jako partnery vnímá školské zařízení zákonné zástupce dětí. Snaží se získat jejich důvěru, namotivovat je ke spolupráci a dále potom pracovat s dítětem v rodinném prostředí. Návštěvy sociálních pracovníků ze spádových oblastí původního bydliště dětí se konají čtvrtletně, ale děti ví, že mohou požádat o setkání kdykoliv. Kurátoři nabízí dětem i neformální setkání mimo úřad. Školské zařízení dle potřeby spolupracuje s dětským diagnostickým ústavem a školskými poradenskými zařízeními, odbornými lékaři. Spolupráce je pro děti přínosná a přispívá k plnění vzdělávacích cílů školského zařízení.

Závěry

Vývoj školského zařízení

Školské zařízení pokračuje v koncepčních záměrech stanovených v přecházejícím období. Usiluje o život rodinných skupin v samostatných bytech.

Budova v Pasecké ulici vyžaduje rekonstrukci, kterou se dosud nepodařilo zahájit.

Organizování služeb vychovatelů zůstalo nezměněno.

Silné stránky

Dobře zpracované programy rozvoje osobnosti a jejich vyhodnocování.

S dětmi probíhá častá komunikace, za podpory odborníků jsou řešeny jejich problémy.

Daří se příprava dětí pro život v samostatných bytech.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

Školní vzdělávací program dětského domova ani roční plán výchovně vzdělávací činnosti nebyl v rodinných skupinách k dispozici. Tyto dokumenty platící pro školní rok 2019/20 nebyly na poradě vychovatelů projednávány.

Rodinná skupina v ulici Pasecká nemá odpovídající prostorové a materiální podmínky.

Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti postrádají širší škálu nabídkových aktivit. Nejsou v nich zahrnuty cíle z PROD.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

Potřeba zvýšit povědomí pedagogů o standardech kvality péče v aplikaci výchovně vzdělávací činnosti.

Rozpracovat roční plán výchovně vzdělávací činnosti tak, aby navazoval na školní vzdělávací program dětského domova a byl vodítkem pro sestavení týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti.

Do týdenních programů zaznamenávat cíle s PROD a rozšířit vzdělávací nabídku.

Vytvořit předpoklad k dodržování zásad zdravého sezení dětí při práci vybavením stolů a židlí podle vzrůstu dětí.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina č. j. ZL-57/17-Š ze dne 29. 8. 2017
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne: 17. 2. 2020
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele Dětského domova, Jablonec nad Nisou, Pasecká 20, příspěvková organizace s účinností od 1. srpna 2019 ze dne 5. 6. 2019
4. Vnitřní řád č. j. 1016/2008 platný od 1. 5. 2008
5. Školní vzdělávací program pro dětský domov platný pro školní rok 2019/2020
6. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní rok 2019/2020
7. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti (leden, únor 2020)
8. Kniha denní evidence – záznamy leden, únor 2020
9. Spisy dětí (PROD, opatření ve výchově, žádosti a povolení pobytu mimo školské zařízení)
10. Kniha útěků – záznamy od roku 2017
11. Kapesné leden, únor 2020
12. Spisy zaměstnanců
13. Zápisy z porad vychovatelů září 2019 až únor 2020
14. Plán DVPP a jeho realizace
15. Kontrolní činnost ředitele
16. Kniha úrazů
17. Dokumentace k hodnocení BOZ
18. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek školského zařízení
19. Dokumentace k hodnocení podmínek stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu Paclíková v. r.

PaedDr. Dana Rozkovcová, školní inspektorka Rozkovcová v. r.

PhDr. Božena Lányová, odborník na speciální
vzdělávání Lányová v. r.

Bc. Ivana Kolářová, kontrolní pracovnice Kolářová v. r.

V Liberci 16. 3. 2020

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jan Řičář,
ředitel školského zařízení.....Řičář v. r.

V Jablonci nad Nisou 25. 3. 2020